

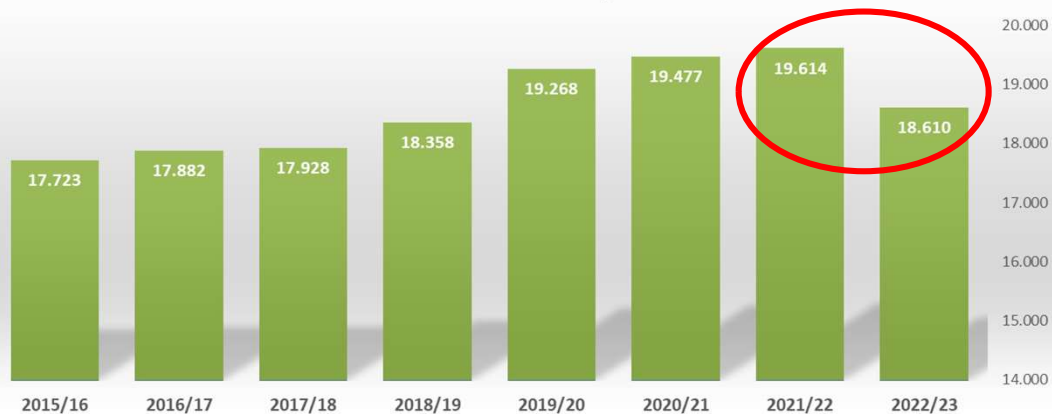
Sodobna avtonomija in odgovornost učiteljev

dr. Dejan Hozjan

UP PEF, 28. november 2023

Izhodišče

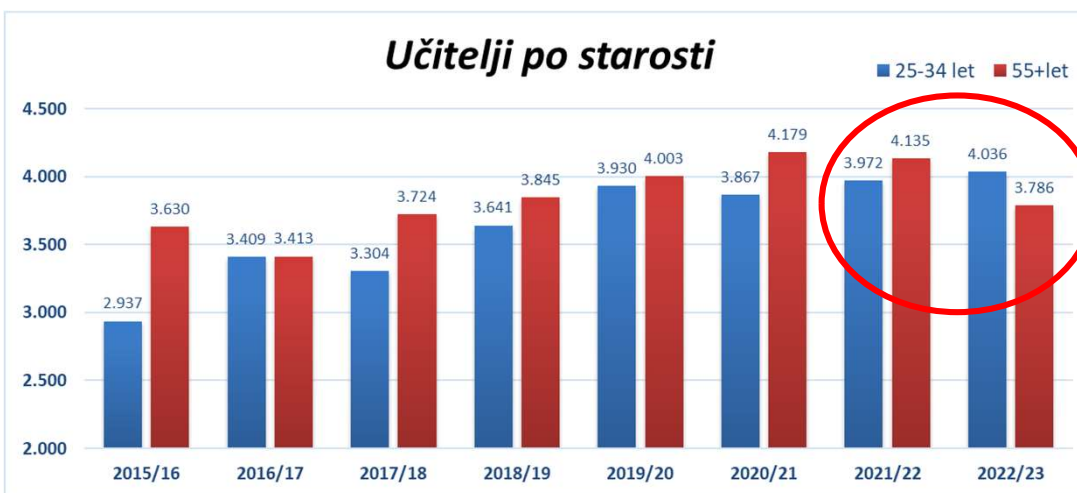
Število učiteljev

Število učencev na učitelja

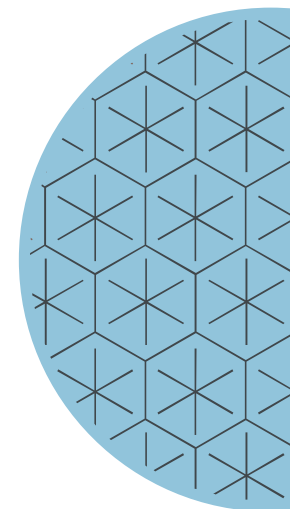
Učitelji po starosti

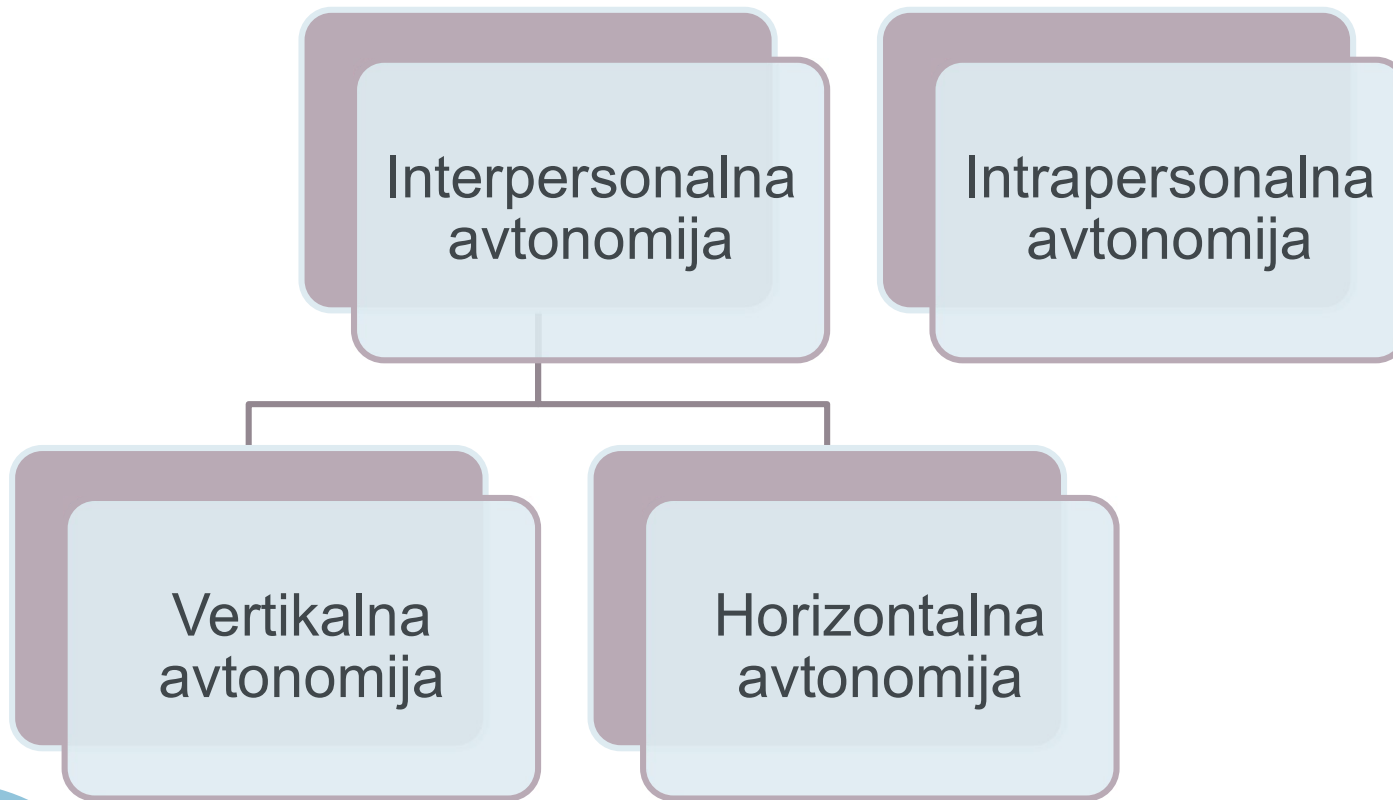
Vir: SURS 2023.

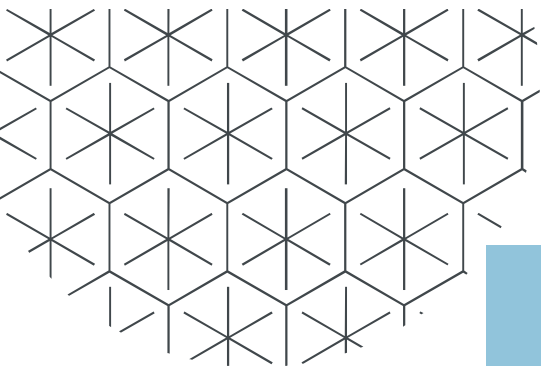
Izhodišče

Kje so meje sodobne avtonomije in
odgovornosti učiteljev?

Vrste avtonomije (učiteljev)

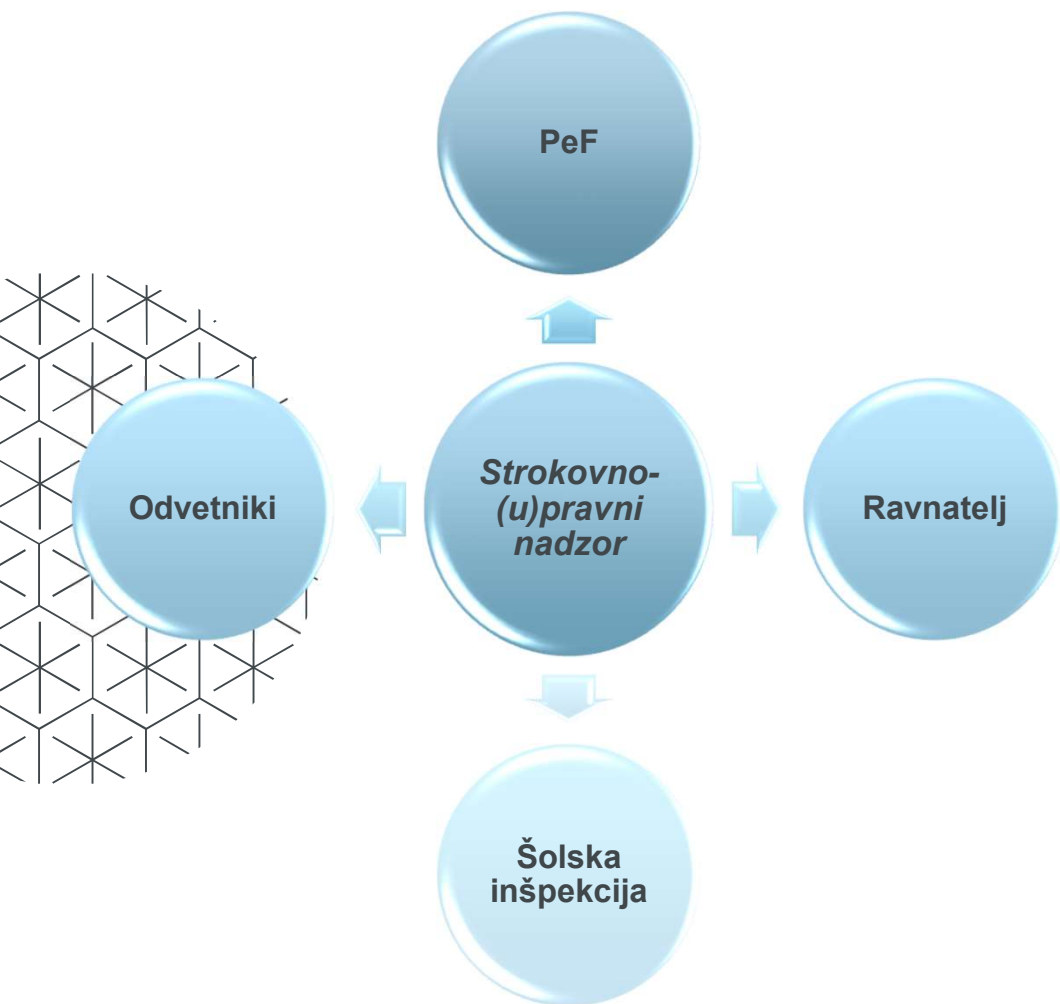

Interpersonalna avtonomija

- Posameznik je lahko avtonomen le v okviru, ki mu ga določa družba
- Oblike interpersonalne avtonomije:
  1. Vertikalna avtonomija
    - pogojena z normativnimi predpisi in podano „močjo”
    - zahteva vzpostavitev ustrezne strokovno–(u)pravne strukture, katere težnja je ugotoviti identičnost učiteljevega delovanja z zakonskimi normativi.

Vertikalna avtonomija

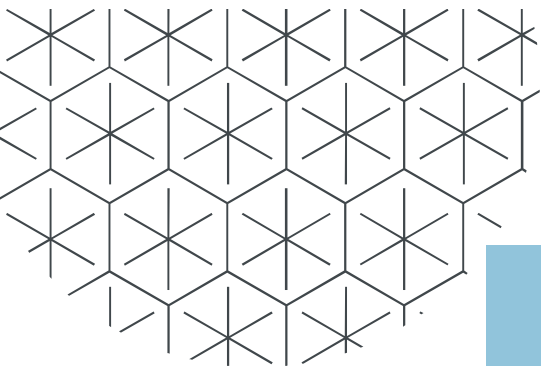

„Učitelj mora imeti strokovno avtonomijo, da uporabi različne didaktične pristope...“

Vir: Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju 2011, str. 30.

Dokaz z izvedencem za pedagoško področje se mora opraviti, ko je kršena pravica strokovnega delavca, da je pri svojem delu avtonomen.

Vir: Zakon o šolski inšpekciji, 8.člen.

Interpersonalna avtonomija

- Oblike interpersonalne avtonomije:

2. Horizontalna avtonomija

- pogojena z odnosom s ljudmi, ki jih pri svojem poklicnem delu srečuje
- poklicna kompetentnost za uresničevanje partnerskih odnosov s sodelavci, starši in učenci

Horizontalna avtonomija

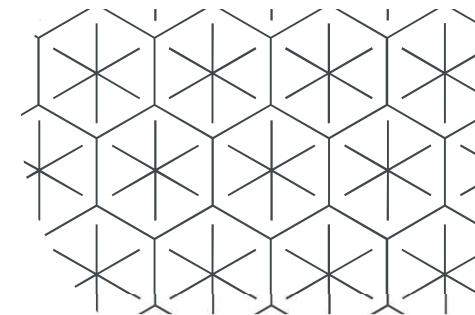
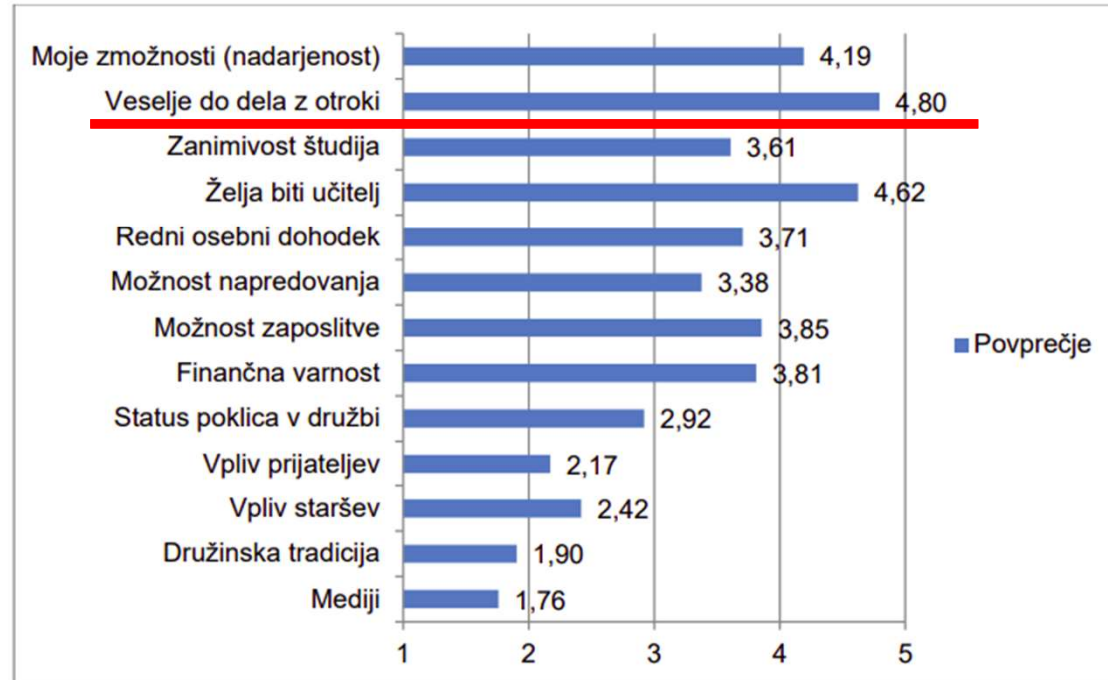

Tabela 2: Razlogi za izbor študijskega programa na Pedagoški fakulteti po letnikih

Št.	Kategorije	Začetek študija		Konec študija	
		f	f(%)	f	f(%)
1.	Delo z ljudmi	11	10,6	4	6,7
2.	Delo z otroki in mladino	14	13,5	4	6,7
3.	Pomoč drugim pri osebnostnem razvoju	44	42,3	27	45,0
4.	Osebnostna in profesionalna rast	6	5,8	7	11,7
5.	Razumeti sebe	4	3,8	0	0,0
6.	Želim delati v pedagoškem poklicu	4	3,8	6	10,0
7.	Želim delati v dinamičnem in zanimivem poklicu	11	10,6	6	10,0
8.	Nisem prišel(la) na zaželen program	9	8,7	3	5,0
9.	Po naključju	1	1,0	3	5,0
10.	Skupaj	104		60	

Vir: Devjak, Devjak in Polak 2014.
N=104 in 60

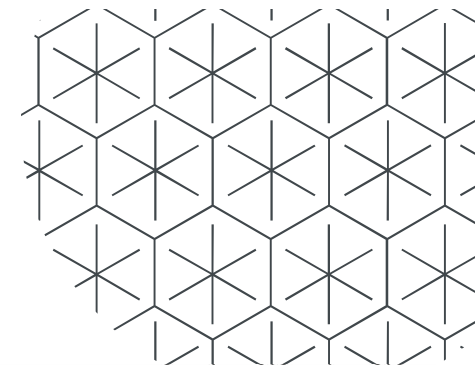

Graf 7: Vzorec glede na pomembnost dejavnika za izbiro poklica učitelj

Vir: Csipö 2017.
N= 204

Horizontalna avtonomija

Stresorji v osnovni šoli	AS
1. <u>Nesramno vedenje učencev do učiteljev.</u>	3,74
2. <u>Pogovori s težavnimi starši.</u>	3,69
3. <u>Vmešavanje staršev v pedagoško delo.</u>	3,68
4. <u>Konflikti s starši.</u>	3,67
5. <u>Nasilje med učenci.</u>	3,53

Vir: Slivar 2009.
N=608

DOGODKI, KI UČITELJEM POVZROČAJO STRES	Aritmetična sredina
Preštevilten razred	4,08
Delo z disciplinsko zahtevnimi učenci	4,03
<u>Nestrinjanje s sodelavci</u>	3,64
Prvi teden v šolskem letu	3,61
Vodenje administrativnih del	3,60
<u>Poučevanje otrok z učnimi in vedenjskimi primanjkljaji</u>	3,56
<u>Sodelovanje s starši</u>	3,50

Vir: Nedoh, Ivanc 2023.
N=104

Intrapersonalna avtonomija

Intrapersonalna avtonomija

Usmerjenosti posameznika k samem sebi in jedru svoje osebnosti.

Intrapersonalna avtonomija

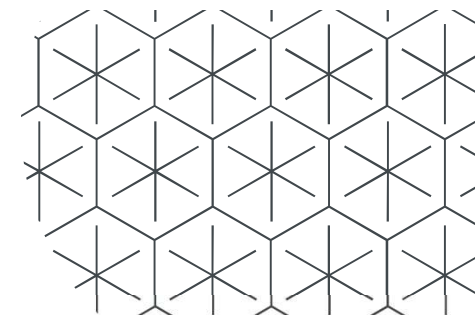
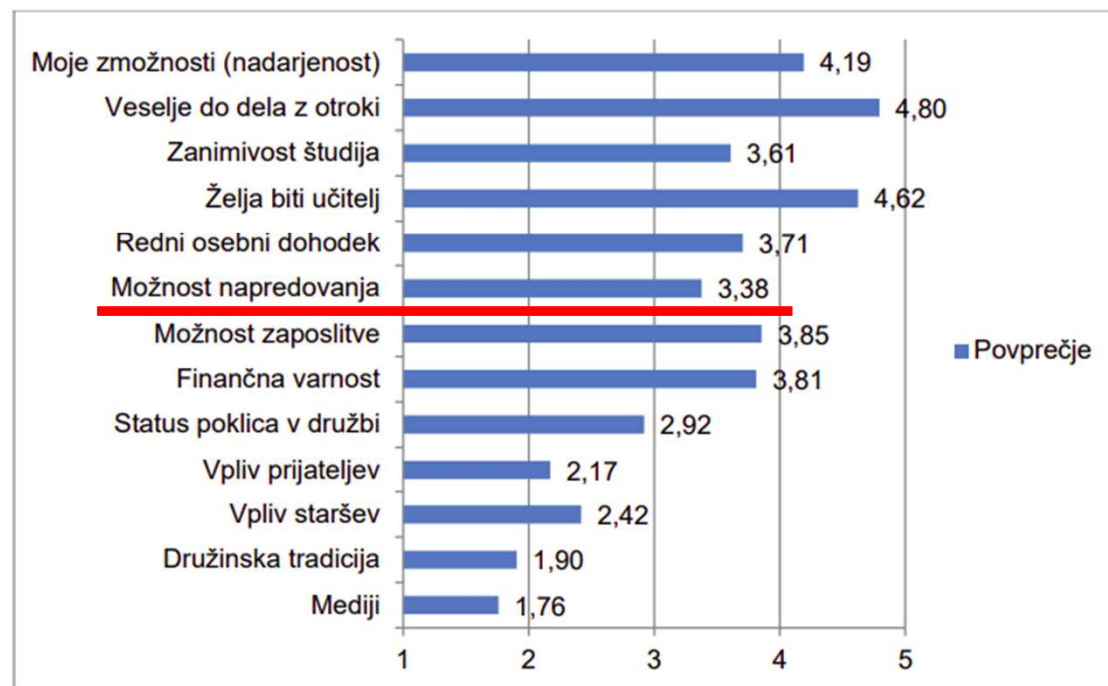

Tabela 2: Razlogi za izbor študijskega programa na Pedagoški fakulteti po letnikih

Št.	Kategorije	Začetek študija		Konec študija	
		f	f(%)	f	f(%)
1.	Delo z ljudmi	11	10,6	4	6,7
2.	Delo z otroki in mladino	14	13,5	4	6,7
3.	Pomoč drugim pri osebnostnem razvoju	44	42,3	27	45,0
4.	Osebnostna in profesionalna rast	6	5,8	7	11,7
5.	Razumeti sebe	4	3,8	0	0,0
6.	Želim delati v pedagoškem poklicu	4	3,8	6	10,0
7.	Želim delati v dinamičnem in zanimivem poklicu	11	10,6	6	10,0
8.	Nisem prišel(la) na zaželen program	9	8,7	3	5,0
9.	Po naključju	1	1,0	3	5,0
10.	Skupaj	104		60	

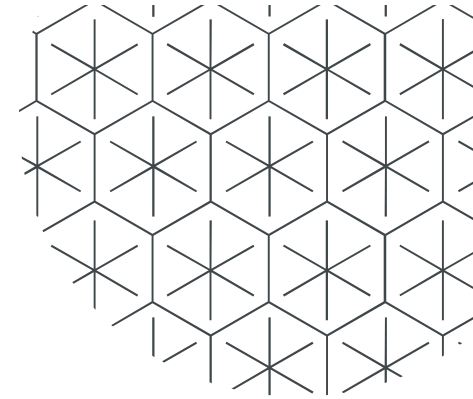
Vir: Devjak, Devjak in Polak 2014.
N=104 in 60

Graf 7: Vzorec glede na pomembnost dejavnika za izbiro poklica učitelj

Vir: Csipö 2017.
N= 204

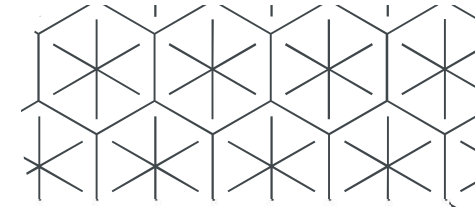
Intrapersonalna avtonomija

Graf 10: Vzorec glede na pomembnost učinka profesionalnega razvoja pri učiteljih

Vir: Csipö 2017.
N= 204

Namesto zaključka

			oŠ
Ali ste kdaj razmišljali, da bi zapustili poklic učitelja?	nikoli	Count	292
		Col %	48,5%
	<u>občasno</u>	Count	264
		Col %	43,9%
	pogosto	Count	46
		Col %	7,6%
Ali bi v tem obdobju vaše učiteljske kariere prenehali poučevati, če bi bilo to mogoče?	ne	Count	403
		Col %	67,5%
	<u>da</u>	Count	194
		Col %	32,5%
Ali dejansko načrtujete zapustiti učiteljski poklic v naslednjih 6 mesecih?	ne	Count	573
		Col %	96,0%
	da	Count	24
		Col %	4,0%
Ali aktivno iščete drugo delo (zunaj šolstva)?	ne	Count	572
		Col %	95,7%
	da	Count	26
		Col %	4,3%

Vir: Slivar 2009.
N=608

KAKO STRESEN JE UČITELJSKI POKLIC?	Frekvenca	Odstotek (%)
Nikakor ni stresen	1	1,00 %
Niti stresen, niti ni stresen	16	15,40 %
<u>Je stresen</u>	63	60,60 %
Je zelo stresen	24	23,10 %
SKUPAJ	104	100,00 %

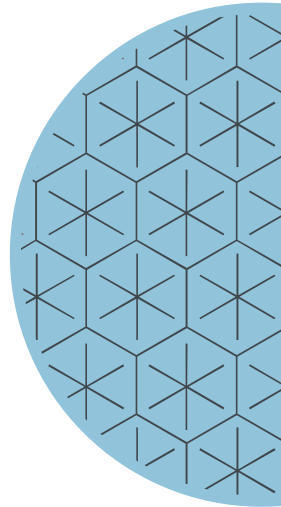
ALI STE KDAJ RAZMIŠLJALI O OPUSTITVI POKLICA?	Frekvenca	Odstotek (%)
<u>Da</u>	47	45,20 %
Ne	56	53,80 %
SKUPAJ	103	99,00 %

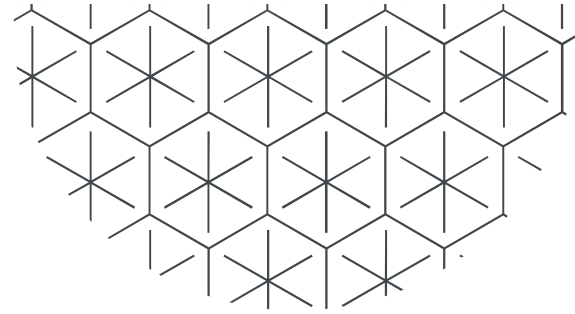
Vir: Nedoh, Ivanc 2023.
N=104

Namesto zaključka

Vir: Zlatan Čordič Zlatko - Karavana gre naprej
<https://www.youtube.com/watch?v=cFKWKLZlwJI>

**Hvala za
pozornost!**